

Protokół

21. posiedzenia, I. sesyi, VIII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 15. września 1903 r.

Początek o godzinie 10. minut 35 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Kazimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski, ks. Teodor Bohaczewski.

Obecnych posłów 130.

Ze strony Rządu: J. E. c. k. Namieśnik Andrzej hr. Potocki, c. k. Radca Dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół dwudziestego posiedzenia złożony jest w biurze sejmowym do przejrzenia.

Marszałek oznajmia, że udzielił rektorowi Ocherkowskiemu urlopu na 8 dni.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 15. września 1903 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Komisji budżetowej L. s. 1862—1864, 1866—1878, 1880, 1885, 1887, 1900—1903, 1905—1911, 1915, 1916, 1922, 1924, 1926

do 1928, 1930, 1931, 1933, 1938—1942 1945—1948, 1951, 1952, 1955, 1956, 1958, 1959, 1963, 1964, 1966, 1968—1974, 1977 do 1979, 1984, 1985, 1987, 1988, 1993, 2009, 2010.

Komisji szkolnej L. s. 1865, 1917 do 1920, 1925, 1929, 1932, 1935, 1937, 1943, 1944, 1949, 1953, 1954, 1957, 1960, 1965, 1967, 1975, 1976, 1980, 1986, 1989, 1992, 2011.

Komisji petycyjnej L. s. 1879, 1934.

Komisji administracyjnej L. s. 1990, 1991.

Komisji prawniczej L. s. 1921.

Komisji gospodarstwa krajowego L. s. 1961, 1962.

Komisji podatkowej L. s. 1904.

Komisji przemysłowej L. s. 1923, 1936, 1950.

Komisji sanitarnej L. s. 1886.

Komisji solnej L. s. 1912—1914.

Po odczytaniu petycji L. s. 1884 Drożników krajowych o podwyższenie płacy.

Marszałek udziela głosu p. Hurykowi, który tego zażądał.

Po chwili Marszałek oznajmia, że p. Huryk jako nieobecny stracił głos.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono oddolnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji L. s. 1886 Wydziału powiatowego w Sokalu o zasiłek na urządzenie domu przytułku dla starców i kalek przemawia p. Wincenty Kraiński popierając tę petycję, i wnosząc na przydzielenie jej komisji sanitarnej.

Izba bez rozprawy uchwała przekazanie tej petycji komisji sanitarnej.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono oddolnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji L. s. 1887 gminy Sarańczuki pow. Brzeżany o zapomogę z powodu gradobicia przemawia p. Bohaczewski popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono oddolnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji L. s. 1952 urzędu parafialnego i Zwierzchności gminnej w Gawłuszowicach o wsparcie dla pogorzalców przemawia p. Sękowski popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono oddolnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji L. s. 2019 Michała Mięgowicza, właściciela fabryki zegarów wieżowych w Krośnie o subwencję na rozszerzenie fabryki, przemawia p. Lipiński popierając tę petycję.

Marszałek wzywa sekretarza do odczytania złożonych interpelacyj.

Sekretarz p. Urbański czyta:

Interpelacya do Jego Ekscelencyi Pana Namiestnika.

Od roku 1895 poczynawszy, wnosi gmina miasta Sambora w sprawie wymiaru podatku domowo-czynszowego od domów gminnych, służących do umieszczenia tamtejszego garnizonu wojskowego corocznie rekursy, których merytorycznego załatwienia doczekać się nie może.

Dowiedziawszy się, że rekursy te zostały przez oddział podatkowy c. k. Starostwa przedłożone wreszcie c. k. krajowej Dyrekcji skarbu, wystosował Magistrat do Jego Ekscelencyi p. Wiceprezydenta prośbę z dnia 11. lipca 1902 l. 4999 o wydanie polecenia załatwienia merytorycznego rekursu, a gdyby to było niemożliwym z powodów formalnych, aby przynajmniej pobór podatku domowo-czynszowego od ubikacji przez garnizon wojskowy zajętych bezzwłocznie wstrzymany został.

Prośba ta pozostała bez skutku.

Referent Dyrekcji Skarbu zwrócił wszystkie do tej sprawy odnoszące się akta c. k. Starostwu w Samborze z żądaniem, aby magistrat przedłożył wszystkie dokumenty oddania ubikacji miejskich wojskowości. Gmina nie mogła wprawdzie przedłożyć wszystkich aktów oddania swych realności wojskowości, gdyż nie mogła ich odnaleźć — a jak się później okazało, znajdowały się one w c. k. Starostwie. Chociaż jednakże gmina na wezwanie c. k. Starostwa wierzytelny odpis niektórych aktów, o które się postarała w komendzie korpusnej, przedłożyła, a nadto udzieliła komenda korpusna c. k. Starostwu urzędowego wyjaśnienia, z którego wynika, że przeważną część tych realności miejskich zajmuje wojskowość od szeregu lat, chociaż gmina postarała się o wydobycie żądanych aktów z registratury Starostwa i oddanie ich Oddziałowi podatkowemu, chociaż c. k. Starostwo jako władza miejscowa z łatwością sprawdzić mogła, że fakta przytoczone przez gminę są prawdziwe, pomimo tego rekursów temi aktami uzupełnionych Starostwo Dy-

rekcyi Skarbu nie przedłożyło ponieważ referenci rzekomo innemi pilnemi sprawami zajęci, do naprawienia ciężkiej krzywdy gminie miasta Sambora czasu nie mają.

Magistrat wystosował tedy powtórne pismo do Jego Ekscelencyi Pana Wiceprezydenta Dyrekcyi Skarbu dnia 5. kwietnia 1903 l. 2012 z prośbą, aby temu dla miasta wielce szkodliwemu a niczem nieusprawiedliwionemu postępowaniu władz skarbowych koniec położyć raczył.

Prośba odniosła ten skutek, że referent Dyrekcyi Skarbu, któremu obszernych aktów tej sprawy studyować się nie chciało, użył bardzo niestety znanego w administracji austriackiej środka przewlekania sprawy t. z. „Schiebera“.

Według tego referenta załatwienie kumulatywne żądań gminy odnośnie do wszystkich budynków połączonych z nadzwyczajnemi, według zdania referenta trudnościami, spowodowałoby opóźnienie załatwienia, więc z troskliwości o dobro gminy, aby sprawę jak najrychlej załatwić, poleca referent, aby Starostwo akta rozłączyło, rozsortowało wedle pojedynczych przedmiotów podatkowych, przesłuchało co do każdego przedmiotu, reprezentanta gminy celem dokładnego określenia żądania i tytułu rozciągłości żadanego uwolnienia, sporządziło dla każdej sprawy wyciąg ze spisu domów z pamiętnika wolnych lat, tabel wymiarowych podatku czynszowego i 5%, przeprowadziło z udziałem reprezentanta gminy, wojskowości i trzech członków reprezentantów gminy dochodzenie, które ma dać wyjaśnienie na liczne przez p. referenta postawione kwestye, słowem w nadzwyczajnej obawie, aby sprawa ze szkodą gminy nie doznała spóźnienia przepisuje p. referent proceder, który przy znanej szybkości naszej machiny administracyjnej, gdyby nawet urzędnicy oddziału podatkowego nie byli pracą zbyt obciążeni, najmniej 5 lat jeszcze trwałoby musiał, a przy obecnej szczupłości sił tego oddziału, po 10 latach doczekałyby się rekursa przedłożenia, Dyrekcyi skarbu na to, aby inny referent na inny sposób akta rozsortować polecił i inne wątpliwości przez

uciążliwe badania komisyjne rozstrzygnąć polecił.

Zważywszy, że wedle ustawy kwaternkowej sprawa jest zupełnie jasna i gminy uwolnione są według tej ustawy od podatku od ubikacyi własnych zajętych przez wojsko, jeżeli pobierają taryfowe wynagrodzenie,

Zważywszy, że przepisy względem przedłożenia aktów oddania w ustawie nie ma, że również żądanie komisji nie jest żadną ustawą wymaganą,

Zważywszy, że c. k. Komenda korpusna już kilkakrotnie udzieliła władzy skarbowej szczegółowych urzędowych wyjaśnień wszystkimi wymaganymi datami,

Zważywszy, że gmina miasta Sambora wskutek takiej niebywałej zwłoki w załatwieniu merytorycznym rekursu nie może udać się do wyższej instancji,

Zważywszy, że gmina narażoną jest na bardzo znaczną szkodę płacąc przez 8 lat nie należące się c. k. Skarbowi podatki w znacznych kwotach, a przez to jest zachwianą równowaga budżetu gminy, gdyż licząc na odpisanie tych podatków nie wstawia do preliminarza wydatków potrzebnej na te podatki kwoty,

Zważywszy, że gmina miasta Sambora od budynków na cele wojskowe od stron prywatnych przez gminę najętych pobiera od wojskowości tak małe wynagrodzenie, że dopłaca drugi raz tyle,

Zważywszy, że gmina miasta Sambora, która pomimo pobierania od mieszkańców 40% dodatku do podatków i 5% dodatku czynszowego nie może z powodu licznych na inwestycje zaciągniętych długów dojść do równowagi i nie tylko wskutek niezalatwienia rekursu nie może otrzymać należącego się jej zwrotu, niesłusznie zapłaconego podatku, ale nadto dalsze uiszczanie tego podatku dotkliwie na budżecie jej ciąży,

Zapytują podpisani Jego Ekscelencyę Pana Namiestnika jako prezydenta c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu

1) Czy wiadomem mu jest takie krzywdzące dla gmin postępowanie władz skarbowych,

2) Czy uważa za godziwe, aby c. k. Skarb Państwa gnębił niesprawiedliwie fiskalizmem gminy w nagrodę za to, że służą bezpłatnie rządowi w zakresie poręczonym,

3) Czy Jego Ekscelencya Pan Namieśnik raczy wydać polecenie położenia końca temu krzywdzącemu gminę miasta Sambora przewlekaniu jasnej i słusznej sprawy??

Interpelant

Dr. Franciszek Tomaszewski

Rayski, Huza, Michałowski, Rotter, Wiśniewski, Małachowski, Leo, Loewenstein, Fruchtmann, Łazarski, Jabłoński, Maiss, Witosławski, Vayhinger, Wurst, Buynowski, Maryewski, Bednarski, Tarnawski.

Interpelacya

do Wydziału krajowego.

Głośny a zarazem słuszny protest podniosło bardzo liczne grono lekarzy w kraju z powodu wniesienia podania przez profesora Kadera do Wydziału krajowego, w którym proponować ma temuż zniesienie dotychczasowej organizacji oddziału chirurgicznego przy szpitalu św. Łazarza w Krakowie i utworzenie z tegoż oddziału zapasowego kliniki chirurgicznej naturalnie pod kierownictwem swoim. Ponieważ takie z centralizowanie zarazem zmonopolizowanie całego i do tego tak ogromnego materiału chirurgicznego w rękach jednego człowieka, nie przyniosłoby, zdaniem podpisanych ani spodziewanej korzyści naukowej, a byłoby wprost szkodliwym i zgubnym tak dla chorych szukających pomocy jakoteż dla licznej rzeszy młodych lekarzy pragnących się wykształcić praktycznie na dzielnych pracowników dla dobra cierpiącej ludzkości, jakto dotychczas miało miejsce — podpisani podzielając motywą słusznego oburzenia lekarzy z powodu zamierzonego zamachu profesora Kadera na samo-

dzielność wymienionego oddziału i uważając proponowaną zmianę tegoż za wręcz szkodliwą pod każdym względem dla naszego społeczeństwa zapytują Wydział krajowy, czy i jaką decyzję powziął w tej mierze.

Interpelant

Dr. J. Bednarski w. r.

Buynowski, Dr. Maiss, E. Michałowski, Rotter, Huza, Maryewski, Wiśniewski, Tarnawski, Dr. Jabłoński, Wurst, Rayski, Witosławski, Tomaszewski, Schätzel.

Interpelacya

do

Jaśnie Wiel. Pana Komisarza Rządowego

we

Lwowie.

Na dniu 1. lipca 1902 podpisani wnieśli Interpelacyę do Wysokiego Rządu o przyspieszenie wykonania Uchwały Sejmowej z dnia 4. maja 1900 roku w celu rychłego wykonania budowy wałów ochronnych na granicznej rzece Wiśle płynącej w powiecie Bialskiej a stanowiąc, granicę Państwową pomiędzy Austryą, a Prusami.

Gdy ale w tym roku 1903. wskutek nadzwyczajnych wylewów znów rzeka Wisła w powiecie bialskim poczyniła straszliwe spustoszenia i zniszczenia pól oraz gruntów włościańskich dlatego podpisani po raz wtóry zapytują Wysoki Rząd kiedy naprawdę zostanie wykonana Uchwała Sejmowa z dnia 4. maja 1900 w celu przedsięwzięcia wybudowania wałów ochronnych kosztem Państwa na teje rzece Wiśle aby na przyszłość dalszym szkodom zapobiedz.

Lwów, dnia 14. września 1903.

Interpelant

Kramarczyk w. r.

Żardecki, Potoczek, Szwed, Loewenstein, Dr. Łazarski, Sala, Stapiński, ks. Wilczkiewicz, Szajer, L. Cieński, Cielecki, Zagórski, Maryewski, Wincenty Kraiński, Szponder.

Interpelacya

do

Jaśnie Wielm. Pana Komisarza Rządowego

we

Lwowie.

Na dniu 4. lipca 1902. została postanowiona Interpelacya do Wysokiego Rządu przeciw nieprawidłowej i niedostatecznej regulacyi rzeki Soły w której to Interpelacyi zostały szczegółowo wytknięte wszystkie braki i wady teje w toku będącej regulacyi rzeki Soły.

Gdy ale pomimo teje Interpelacyi roboty postępują starym torem, które dla samej regulacyi są bardzo wątpliwemi, a dla mieszkańców czynią wielkie szkody i na przyszłość grożą wielkiem niebezpieczeństwem dlatego Podpisani powtórnie zapytują Wysoki Rząd czy nie byłby skorym wglądnać w dzisiejszy stan regulacyi rzeki Soły i naprowadzone momenta i zarzuty w powołanej Interpelacyi z r. 1902. wziąć pod uwagę i o tych podpisanych w Wysokiej Izbie powiadomić.

Lwów dnia 14. września 1903.

Kramarczyk w. r.

Żardecki, Potoczek, Szwed, Korol, Barabasz, Huryk, Ostapczuk, Krempa, Staruch, Ohrymowicz, Stapiński, Oleśnicki, Dr. Mogilnicki, Mazikiewicz.

Marszałek oznajmia, że interpelacye te odstąpi stosownie do ich treści p. Komisarzowi rządowemu i Wydziałowi krajowemu, następnie wzywa sekretarza do odczytania zgłoszonych wniosków.

Sekretarz p. Urbański czyta :

Wniosek nagły

p. ks. Szpondra i towarzyszy w sprawie dotkniętych tegoroczną klęską powodzi.

Wysoki Sejm uchwalić raczy :

1) Pospieszyć powodzianom z pomocą odpowiadającą olbrzymim rozmiarom elemen-

tarnej klęski, a zwłaszcza zalanym gminom pow. krakowskiego, gdzie powódź największe spustoszenia zrzuciła.

2) Wezwać Rząd do najrychlejszego udzielenia bezzwrotnej pomocy na żywność, paszę i zasiewy i to w sumie, odpowiadającej rządzonemu szkodom przez powódź, gdyż obecnie przez Rząd, wyznaczona kwota niespełna 3 milionów kr. jest śmiesznie mała w stosunku do szkód i uważać ją należy jako tymczasową.

3) Wezwać Rząd do udzielenia powodzianom bezprocentowej pożyczki płatnej w $\frac{1}{2}$ rocznych ratach przez 10 lat.

4) Wezwać Rząd do zniżenia taryfy kolejowej dla zboża, paszy i innych artykułów żywności, przeznaczonych dla dotkniętych powodzią.

5) Wezwać Rząd do odpisania powodzianom zaległych podatków gruntowych i do uwolnienia od tychże na przeciąg 5 lat, jako również uwolnić od podatków domowo-klasowego i czynszowego.

Wnioskodawca :

ks. Szponder w. r.

Huryk, Witosławski, Krempa, Szajer, Potoczek, Bohaczewski, Barabasz, Bojko, Stapiński, Korol, Mogilnicki, Bednarski, Mazikiewicz, Stojałowski, Wurst, Krementowski, Ostapczuk.

Marszałek udziela głosu p. Szpondrowi dla uzasadnienia nagłości wniosku, po chwili oświadcza, że p. Szponder stracił głos jako nieobecny w Izbie.

Sekretarz p. Urbański czyta :

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Zważywszy, że przedłużenie służby wojskowej po za termin trzyletni, jest nader wielkiem a niesłusznem obciążeniem nietylko samych rozporządzeniem tem dotkniętych

żołnierzy, ale i rodziców ich, a tem samem całego kraju ;

zważywszy, że obciążenie takie nie jest uzasadnione żadną nagłą potrzebą, przeto :

„wzywa się c. k. rząd, aby rozporządzenie ministra wojny, mocą którego żołnierzy trzeci rok służących nakazano zatrzymać w dalszej czynnej służbie, natychmiast i niezawodnie cofnąć“.

Lwów, dnia 15. września 1903.

Wnioskodawca :

Skołyszewski w. r.

Wilczkiewicz, Glidziuk, Huryk, Barabasz, Staruch, Ostapczuk, Krementowski, Szwed, Kramarczyk, Żardecki, Bojko, Krempla, Szponder, Stojalowski, Szajer, Oleśnicki, Mogilnicki, Bohaczewski, Mazikiewicz, Korol, Potoczek.

Wniosek.

Tegoroczna klęska powodzi dotknęła najśrożej powiat żywiecki przy drogach gminnych i powiatowych, bo woda zgarnęła 121 mostów, zerwała tarasy i tamy przybrzeżne i w wielu miejscach drogę z fundamentem doszczętnie zniszczyła.

Jak sprawozdanie Wydziału krajowego przedstawia, że potrzeby niezbędne na naprawę dróg i mostów w tym powiecie są o kilka razy większe niż w innych powiatach i wynoszą 206.000 koron, a zważywszy, że komunikacja bez wydatniejszej pomocy nie będzie tu otwarta, bo Wydział powiatowy na naprawę dróg zniszczonych powodzią w roku 1902 poniósł wielkie wydatki, a funduszami temi, któremi rozporządza ani $\frac{1}{10}$ części tego odbudować w stanie nie jest, co ostatnia powódź zniszczyła.

Wysoki Sejm raczy zatem uchwalić :

„Powiatowi Żywieckiemu na budowę zerwanych powodzią dróg i mostów powiatowych i gminnych przyznaje się z funduszu

zapomogowego bezzwrotne wsparcie w kwocie 35.000 koron“.

Lwów dnia 15. września 1903.

Wnioskodawca :

Szwed w. r.

Skołyszewski, Wilczkiewicz, Krementowski, Gorayski, Maiss, Mazikiewicz, Staruch, Potoczek, Kramarczyk, Łazarski, Barabasz, Krempla, Bojko, Stojalowski, Bohaczewski.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie tych wniosków umieści na porządku dziennym jednego z następnych posiedzeń, następnie udziela głosu członkowi Wydziału krajowego p. Wereszczyńskiemu celem dania odpowiedzi na interpelację.

Członek Wydziału krajowego p. Wereszczyński odpowiada na interpelację: p. Barwińskiego i tow., wniesioną dnia 5 lipca 1902 w sprawie zamianowania okręgowego pisarza dla gminy Popowce i sąsiednich, powiatu brodzkiego.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych.

Sprawozdawca p. Romanowicz uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji górniczej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego.

Sprawozdawca p. Romanowicz uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji przemysłowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowej sprzedaży soli.

Sprawozdawca p. Romanowicz uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji solnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o wydzieleniu gminy Zwiniacz z okręgu sądowego i Starostwa w Czortkowie, a przydzieleniu do okręgu sądowego w Budzanowie i Starostwa w Trembowli.

Sprawozdawca p. Glidziuk uwolniony od czytania sprawozdania, wnosi przekazanie tego przedłożenia komisji administracyjnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Uzupełniający wybór jednego rewidenta sejmowego.

Uzupełniające wybory do komisji, a mianowicie:

a) wybór trzech członków komisji budżetowej.

b) wybór dwóch członków komisji sanitarnej;

c) wybór jednego członka komisji kolejowej;

d) wybór jednego członka komisji prawniczej;

e) wybór jednego członka komisji gospodarstwa kraj.

Marszałek oznajmia, że zgodnie z objawianem życzeniem w Izbie odracza wybór 1 członka komisji gospodarstwa krajowego, do komisji skrutacyjnej zaprasza pp. Jana Urbańskiego, Łazarskiego, Agopsowicza, Krempe i Starucha.

Po chwili oznajmia Marszałek, że ponieważ nie rozdano kartek do głosowania, od-

racza na razie powyższe wybory, i przystępuje do dalszego punktu porządku dziennego t. j. z kolei

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Stapińskiego w sprawie kar na wychodźców tak za odwiekanie stawiennictwa do popisu wojskowego jak za zaniedbanie ćwiczeń i kontroli wojskowej.

Przemawia p. Stapiński uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji prawniczej.

Marszałek udziela głosu dla sprostowania faktycznego p. Wilczkiewiczowi, wzywając do ograniczenia się wyłącznego, na faktycznym sprostowaniu w myśl regulaminu, który nie dopuszcza dyskusji przy pierwszym czytaniu wniosku.

Przemawia p. Wilczkiewicz dla faktycznego sprostowania.

Przemawia p. Stapiński dla faktycznego sprostowania.

Marszałek uprasza posłów, by nie prowadzili rozmowy z mową.

Przemawia dalej p. Stapiński dla faktycznego sprostowania.

Izba uchwała przydzielenie wniosku p. Stapińskiego komisji prawniczej.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Marsa w sprawie budowy kolei Nowy Sącz-Szczawnica.

Przemawia p. Mars uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji kolejowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Marszałek oznajmia, że dwa następne punkty porządku dziennego t. j.

Pierwsze czytanie wniosku p. Szajera w sprawie budowy kolei Rzeszów-Głogów-

Kanizów-Kolbuszowa-Majdan-Tarnobrzeg-Rozwadów; i

Pierwsze czytanie wniosku p. Szajera w sprawie uregulowania haudlu trzodą chlewną;

usuwa z porządku dziennego, z powodu nieobecności w Izbie wnioskodawcy.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Tarnawskiego w przedmiocie zakładania szkół realnych w kraju i bezwzględne założenie szkoły realnej w Przemyślu.

Przemawia p. Tarnawski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Tomaszewskiego w przedmiocie zmiany ustawy krajowej z 1. stycznia 1889 Nr. 16. Dz. u. kr. o stosunkach prawnych nauczycieli.

Przemawia p. Tomaszewski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Goetza w sprawie przyspieszenia regulacji rzek i zorganizowania pomocy na wypadek powodzi.

Przemawia p. Góetz uzasadniając swój wniosek a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji wodnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Marszałek oznajmia, że kartki do uzupełniających wyborów już rozdano, wzywa

przeto posłów do przystąpienia do wyboru, jednego rewidenta, trzech członków Komisji budżetowej, dwóch członków Komisji sanitarnej, jednego członka do Komisji kolejowej i prawniczej, wzywa posłów do oddawania kartek do tych tylko wyborów, Komisję skrutacyjną do odbierania kartek, a tymczasem Izba przystępuje do dalszego punktu porządku dziennego.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie miasta Mikulińce powiatu tarnopolskiego na pobór 150% dodatku gminnego do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina na przeciąg 6 lat.

Sprawozdawca p. Wereszczyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: Gminie miasteczka Mikulińce zezwala się pobierać przez lat 6 tj. od r. 1904 do końca r. 1909 150% dodatek gminny do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina na pokrycie potrzeb gminy.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Na wniosek sprawozdawcy uchwała Izba przystąpić do drugiego czytania powyższego wniosku bez czytania, a w oddzielnem głosowaniu przyjmuje ten wniosek w drugim czytaniu.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania powyższej uchwały bez czytania, uchwała Izba powyższą uchwałę w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Liszna powiatu saockiego na pobór w r. 1903 dodatku gminnego do podatków bezpośrednich w wysokości 177%.

Sprawozdawca p. Wereszczyński, od-

czytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończenie następującym wnioskiem :

Wysoki Sejm raczy uchwalić: Gminie Liszna w powiecie sanockim zezwala się na pokrycie potrzeb gminnych pobierać w r. 1903 sto siedmdziesiąt siedm (177%) procentowy dodatek gminny do państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego.

Izba uchwała powyższy wniosek bez rozprawy.

Na wniosek sprawozdawcy uchwała Izba przystąpić do drugiego czytania powyższego wniosku bez czytania, a w oddzielnem głosowaniu przyjmuje ten wniosek w drugim czytaniu.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania powyższej uchwały bez czytania, uchwała Izba cały projekt powyższej uchwały w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje :

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Zakopane na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu i t. p.

Sprawozdawca p. Wereszczyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej ustawy:

Ustawa

z dnia . . . . zezwalająca gminie Zakopane na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu, wiśniaku, maliniaku, dereniaku i t. p.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Art. I.

Gminie Zakopane zezwala się pobierać do końca roku 1910 opłaty gminne od po-

niżej wyszczególnionych napojów w obręb gminy wprowadzanych albo też w niej wyrabianych i w jej obrębie zużywanych, według następującej taryfy:

1) od jednego litra stustopniowego alkoholu po 22 h., czyli od jednego hektolitra 22 K.

2) od jednego litra słodzonych napojów spirytusowych jako to: araku, rumu, śliwownicy, koniaku, esencji ponczowej, likieru, rozolisu i t. d. po 11 h. czyli od jednego hektolitra tych napojów po 11 K.

3) od jednego litra piwa po 2 h. czyli od jednego hektolitra po 2 K.

4) od jednego litra miodu, maliniaku, wiśniaku, dereniaku i t. p. po 20 h.

Art. II.

Do uiszczenia opłaty obowiązani są wszyscy ci, którzy napoje wyszczególnione w Art. I. dla konsumcyi miejscowej wyrabiają lub sprowadzają, czy to na sprzedaż, czy na własny użytek.

Art. III.

Okręgiem poborowym jest gmina administracyjna Zakopane.

Art. IV.

Ta opłata cięży tylko na konsumcyi w obrębie gminy administracyjnej, nie można nią obciążać produkcji ani obrotu handlowego.

Art. V.

W wypadkach, w których wódka wolną jest od opłaty podatku konsumcyjnego w myśl rozporządzenia cesarskiego z 17 lipca 1899 dz. p. p. Nr. 120. Część II., wolną jest ona także od opłaty gminnej w art. I. wyszczególnionej.

Art. VI.

Blizsze postanowienia co do sposobu poboru tych opłat wyda w drodze administracyjnej c. k. Rząd z Wydziałem krajowym.

Art. VII.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje :

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie miasta Ustrzyki dolne na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu, dereniaku, wiszniaku i maliniaku.

Sprawozdawca p. Wereszczyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej ustawy.

Ustawa

z dnia . . . . . zezwalająca gminie Ustrzyki dolne na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu, wiszniaku, maliniaku i dereniaku.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje.

Art. I.

Gminie Ustrzyki dolne zezwala się pobierać w czasie od roku 1904 do końca roku 1910 opłaty gminne od napojów spirytusowych, piwa, miodu, wiszniaku, maliniaku i de-

reniaku w gminie wyrabianych lub w jej obręb wprowadzanych i w niej zużywanych według następującej taryfy:

1) od jednego litra stustopniowego alkoholu po 8 hal;

2) od jednego litra słodzonych napojów spirytusowych jako to: araku, rumu, koniaku, ponczowej esencji, likieru, rosolisu i t. p., po 5 hal;

3) od jednego hektolitra piwa bez względu na gatunek po 2 korony;

4) od jednego hektolitra miodu, dereniaku i maliniaku po 6 k;

5) od jednego hektolitra wiszniaku po 3 k.

Art. II.

Do uiszczenia opłaty obowiązani są wszyscy ci, którzy napoje wyszczególnione w art. I. dla konsumpcji miejscowej wyrabiają lub sprowadzają czy to na sprzedaż, czy na własny użytek.

Art. III.

Okręgiem poborowym jest gmina administracyjna Ustrzyki dolne.

Art. IV.

Ta opłata ciąży tylko na konsumpcji w obrębie gminy administracyjnej, nie można nią obciążać produkcji ani obrotu hadlowego.

Art. V.

W wypadkach, w których wódka wolną jest od opłaty podatku konsumcyjnego w myśl rozporządzenia cesarskiego z 17. lipca 1899 dz. p. p. Nr. 120 część II., wolną jest ona także od opłaty gminnej w art. I. wyszczególnionej.

Art. VI.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tych opłat wyda w drodze administracyjnej c. k. Rząd z Wydziałem kraj.

Art. VII.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej. Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc. Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Zakopane na pobór opłaty gminnej od psów.

Sprawozdawca p. Wereszczyński odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej ustawy:

Ustawa

z dnia . . . . . w przedmiocie zezwolenia gminie Zakopane powiatu Nowotarskiego na pobór opłaty gminnej od psów.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam:

§. 1.

Gminie Zakopane zezwala się na pobór przez przeciąg lat sześciu opłaty gminnej od każdego psa w gminie utrzymywanego po sześć (6) kor. rocznie.

§. 2.

Postanowienia wykonawcze, oraz wskazanie wypadków, w których dozwolonem będzie uwolnienie od opłaty, określi uchwała Rady gminnej podlegająca zatwierdzeniu Wydziału krajowego.

§. 3.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 4.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej. Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej ustawy en bloc. Izba uchwała przyjęcie powyższej ustawy en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt ustawy en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Gródku koncesyi do pobierania opłat mytnicznych na drodze gminnej I. klasy Gródek-Uherce-Koropuż.

Sprawozdawca p. Dąbski odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej uchwały:

Uchwała

o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Gródku koncesyi do pobierania opłat mytnicznych na drodze gminnej I. klasy Gródek-Uherce-Koropuż.

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania myta na drodze gminnej I. klasy Gródek-Uherce-Koropuż Wydziałowi powiatowemu w Gródku jako władzy zarządzającej, a to na rzecz tej drogi z zastrzeżeniem, że Wydział powiatowy, używając środków przewidzianych w §§. 19, 25 i 26 ustawy drogowej u dnia 5. lipca 1897 (dz. u. kr. Nr. 43), przy pomocy pobieranego w myśl §. 32, tejże ustawy dochodu z powyższego myta, pokrywać będzie wszelkie koszta połączone z utrzymaniem omycionej drogi w dobrym stanie.

Na wypadek zaniedbania utrzymywanej przez Wydział powiatowy drogi, zastrzega sobie Wydział krajowy wydanie stosownych zarządzeń wskazanych w §. 35 ust. 2. i 3. wyżej powołanej ustawy drogowej.

Art. II.

Opłatę myta pobierać należy na jednej stacyi według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) h.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) h.;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) h.;

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty myta lub o niżeniu tejsze.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Stojałowski.

Przemawia p. Huryk i stawia formalny wniosek na przejście do porządku dziennego nad tem sprawozdaniem Wydziału krajowego.

Izba popiera wniosek p. Huryka.

Przemawia p. Tadeusz Cieński.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba w oddzielnem głosowaniu odrzuca powyższy wniosek formalny p. Huryka.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej uchwały en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej uchwały en bloc, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt uchwały en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwała Izba powyższy projekt uchwały w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie Wydziałowi powiatowemu w Lisku koncesyi do pobierania opłat mytniczych na drodze gminnej I. klasy Lutowiska-Cisna.

Sprawozdawca p. Dąbski odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone projektem następującej uchwały:

Uchwała

o udzieleniu Wydziałowi powiatowemu w Lisku koncesyi do pobierania opłat mytniczych na drodze gminnej I. klasy Lutowiska-Cisna.

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania myta na drodze gminnej I. klasy Lutowiska-Cisna Wydz. pow. w Lisku jako władzy zarządzającej, a to na rzecz tej drogi z zastrzeżeniem, że Wydział powiatowy, używając środków przewidzianych w §§. 19, 25. i 26. ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897 (dz. u. kr. Nr. 43) przy pomocy pobieranego w myśl §. 32. tejsze ustawy dochodu z powyższego myta, pokrywać będzie wszelkie koszta połączone z utrzymaniem omyconej drogi w dobrym stanie.

Na wypadek zaniedbania utrzymywanej przez Wydział powiatowy drogi, zastrzega sobie Wydział krajowy wydanie stosownych zarządzeń wskazanych w §. 35. ust. 2. i 3. wyżej powołanej ustawy drogowej.

Art. II.

Opłatę myta pobierać należy według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) h.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) h.;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) h.

Krowy, konie, woły, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cieleta, źrebięta, owce, kozy i świnię do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty myta lub o zniesieniu tejże.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Tadeusz Cieński.

Przemawia p. Męciniński.

Marszałek wzywa posłów, by zechcieli ograniczyć swe przemówienie do specjalnej sprawy będącej na porządku dziennym, a nie prowadzili ogólnej rozprawy o zniesieniu myt.

Przemawia p. Stapiński.

Izba uchwala zamknięcia rozprawy ogólnej na wniosek sekretarza p. Urbańskiego. Marszałek oznajmia, że do głosu zapisani są pp. Stadnicki, Huryk.

Przemawia zapisany do głosu p. Stadnicki.

Przemawia zapisany do głosu p. Huryk.

Przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej. Sprawozdawca wnosi przyjęcie tej

uchwały en bloc. Izba uchwala puzyjęcie powyższej uchwały en bloc poczem w oddzielnem głosowaniu uchwala cały projekt uchwały en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania uchwala Izba powyższy projekt uchwały w trzeciem czytaniu bez czytania.

Marszałek oznajmia, że ma zamiar zamknąć posiedzenie i wzywa sekretarza do od czytania złożonego woiosku nagłego.

Sekretarz p. Urbański czyta:

Wniosek uagły.

Na dniu 7. b. m. w Bezbrudach w powiecie złoczowskim wybuchł pożar, który zniszczył w zupełności mienie 23-ech gospodarzy.

Jakkolwiek zabudowania były w części ubezpieczone wszelkie zapasy zboża zgorzały tak, że dotknięcie pożarem narażeni na głód i nędzę.

Niżej podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pogorzelncom w Bezbrudach w powiecie złoczowskim udziela się zapomoga bezzwrotna w kwocie 1000 koron.

Lwów, dnia 15. września 1903.

Apolinary Jaworski w. r.

Schnell, Garapich, Wiśniewski, Lityński, Kozłowski, Cielecki, W. Kraiński, St. Stadnicki, St. Jędrzejowicz, Gniewosz, Cieński, Sozański, Baworowski, Krzysztofowicz, Mycielski, K. Badeni.

Przemawia p. Apolinary Jaworski i uzasadnia nagłość wniosku, którą Izba bez rozprawy uchwala.

P. Apolinary Jaworski zrzeka się głosu dla uzasadnienia samego wniosku, a pod

względem formalnym wnosi na przekazanie tego wniosku komisji budżetowej.

Izba uchwała bez rozprawy formalny wniosek p. A. Jaworskiego. Marszałek wzywa komisję skrutacyjną do złożenia sprawozdania z wyniku skrutynium uzupełniających wyborów.

P. Urbański Jan zdaje sprawę z wyniku skrutynium.

Głosowało 83 posłów. Absolutna większość 42. p. Agopsowicz otrzymał 83 głosów na rewidenta sejmowego, na członków komisji budżetowej otrzymali po 82 głosów pp. Piniński, Abrahamowicz, Laskowski, na dwóch członków komisji sanitarnej otrzymali po 83 głosów pp. Czaykowski, Władysław, Wiktor i Antoni Wodzicki, na 1 członka komisji kolejowej głosów 82 otrzymał p. Leo, na 1 członka komisji prawniczej na 83 głosujących otrzymał p. Jaworski Władysław Leopold 79 głosów. Reszta głosów rozstrzelona.

Marszałek konstatuje powyższy rezultat wyborów.

Marszałek oznajmia, że p. Leo złożył mandat do komisji administracyjnej z powodu, że po wybraniu go do komisji kolejowej należy już do trzech komisji, wobec czego uzupełniający wybór umieści na następnym posiedzeniu. Marszałek oznajmia, że następne posiedzenie odbędzie się dnia 17. września 1903 roku o godzinie 10 rano i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia. Następnie wzywa przewodniczących komisji by zechcieli zwołać komisje na 16 września 1903, a te by dostarczyły Izbie nowego materiału do pracy.

P. Stapiński uprasza Marszałka, by posłowie już wieczorem mogli mieć porządek dzienny następnego rannego posiedzenia, celem przeglądnęcia porządku dziennego.

Marszałek odpowiada, że dziś będzie wieczorem rozesłany porządek dzienny następnego posiedzenia, a w ogóle zastosuje się do życzenia p. Stapińskiego, o ile to będzie możliwym.

Marszałek zamyka posiedzenie.

Koniec posiedzenia godz. 2 minut 30 po południu.

Marszałek krajowy :

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze :

Mieczysław Urbański w. r.

Stanisław Mycielski w. r.